

GEORGES BATAILLE

Az erotikus nevetéstől a tilalomig

Az erotikával kapcsolatosan az emberi lélek egy alapvető dilemmája vetődik fel.
Az erotikának van nevetséges aspektusa.

Az erotikus utalások mindig képesek kiprovokálni az iróniát.

Jól tudom, mert én is hajlamos vagyok elnevetni magam, amikor Erosz könnyeiről van szó. Erosz azonban ettől nem lesz kevésbé tragikus. Mit is beszélék? Erosz mindenekelőtt a tragikus isten.

Ismeretes, hogy az antikvitás idején Erosz ifjúként, sőt gyakran fiatal fiúként jelent meg.

De valójában nem annál félelmetesebb-e a szerelem, minél inkább nevetésre ingerel? Az erotika alapja a szexuális aktivitás. Mármost erre az aktivitásra vonatkozik a tilalom. Képzeld csak el! *Tilos* szeretni! Hát legyen, majd titokban szeretjük egymást.

Ha azonban így teszünk, a tilalom megdicsőíti és egyszerre szentségtelen és isteni fényrel ragyogja be tárgyát: vallásos fényvel övezi.

A tilalom értéket kölcsönöz az érintett tárgynak. Gyakran abban a pillanatban, amint elhatározom, hogy megszegem, felteszem magamnak a kérdést, hogy éppen ellenkezőleg, döntésemet nem provokálták-e ki alattomosan.

A tilalom az érintett tárgyat olyan jelentéssel ruházza fel, mellyel eredetileg nem rendelkezett. A tilalom tárgyát olyan csábító, bűnös fényben tünteti fel, amely arra készítet, hogy áthágjuk. A tilalom megszegése megbabonáz.

De nem csupán az erotika táplálkozik ebből a fényből. A vallásos életet is beragyogja, még akkor is, ha bekövetkezik az erőszak, amely abban pillanatban lép fel, amikor a halál megnyitja a mélységet és megsemmisít egy életet – az áldozatét.

A *szent!* –

Ez a szó fenyegetést lehel, mert a súly, mely rá nehezedik, a halál súlya a *szentség*ben. Egész életünkre ránehezedik a halál.

Számomra azonban a végérvényes halál ritka győzelmet jelent. Fényében füröszt, és kimondhatatlanul boldog nevetésre fakaszt: ez az eltűnés nevetése!

*

Ha e néhány mondat közben nem merítkeztem volna meg abban a pillanatban, amikor a halál véget vet az életnek, hogy tudnék arról a *kis halálról* beszélni, amelyben – anélkül, hogy valóban meghalnék – diadalmasan kihúnyok?

Az obszcén fényében, akárcsak a bűnében, van valami iszonyatos.